

ΕΝΑ ΑΘΑΝΑΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΚΑΤΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΝ ΕΚΛΑΓΚΕΥΣΙΝ

Ο "ΦΑΟΥΣΤ", ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

(Ο άνθρωπος που πούλησε στὸν Διάβολο τὴν ψυχὴ του)

ἮΝ ἄλλη μέρα ἦταν Λαμπρὴ. Ὁ Φάουστ ἔμεινε κλεισμένος στὸ σπουδαστήριό του, καὶ πρὸς τὸ θραδῆκι μονάχα, σκέφτηκε νὰ κἀν ἕναν μικρὸ περίπατο ἔξω. Μαζὺ μ' ἕναν μαθητὴ του, ἀφῆσε κατὰ τὸ ἡλιοθαύμαστο τὸ ἔρημη-θιρὸ του, καὶ τράβηξε ἀργὰ πρὸς τὰ τεῖχη τῆς πόλεως.

Κόσμος πολὺς ἔκανε ἐκεῖ τὸν περίπατό του. Ὁ καιρὸς ἦταν ὠραῖος, ἡ ἐξοχὴ πλημμυρισμένη μὲ τὶς εὐωδιὲς τῆς ἀνοιξέας. Ὅλοι γιόρταζαν τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Νέοι καὶ γέροι, κοπέ-λες καὶ ἡλικιωμένες γυναῖκες, εἶχαν ντυθῆ τὰ γιορτινά τους. Τὰ κορίτσια ἔκοθαν βόλτες καὶ προσπαθοῦσαν νὰ δώσουν ὅσο μπορούσαν περισσότερη χάρι στὸ περπάτημά τους, οἱ νέοι τὰ παρακολοῦθοῦσαν καὶ τοὺς πετοῦσαν λόγια πειραχτικά. Ἐδῶ κ' ἔκει, ἄκουγόntonταν τραγουδία καὶ μουσικὰ ὄργανα.

Ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἔδειχνε μὴ ἀνεπιτήδευτη καὶ ἀπλόκη χαρὰ. Ὅλοι τοὺς εἶχαν ἀρῆσει τὰ χαμηλά σπίτια τους, τὶς ἐπιπνοὲς καθημερινὲς δουλειές τους, τὸν στενωπὸν καὶ ἀκάθαρτους δρόμους καὶ εἶχαν ἐγχειρῆ στὸν ἐλευθερὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς.

Σ' ἕλιγο, ὁ Φάουστ μὲ τὸν μαθητὴ του, πλησίασαν στὸ πλῆθος. Μερικοὶ ἄνθρωποι τοῦ φτωχοῦ λαοῦ, ποὺ καθόντουσαν στὴ χλόη κ' ἔπιαν κρασί, διέκριναν πρώτοι τὸν δόκτορα, ἐκώθη-καν καὶ ἔσπευσαν νὰ τὸν προῦπαντήσουν. Δὲν ἔβρισκαν λόγια γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὴ χάρὰ τους, ποὺ ἔβλεπαν κοντὰ τους αὐτὸν τὸν φημι-σμένο σοφὸ.

—Μεγάλη μου εὐχαρίστησι, τοῦ εἶπε ὁ γερον-τότερος τῆς παρέας, νὰ σὰς βλέπωμεν μαζὺ μας, μάγιατρο, αὐτὴν τὴ μέρα τῆς χαρᾶς... Ἄλλοτε, μὰς εἶχατε ἐπισκεφθῆ, μαζὺ μὲ τὸν μα-καρήτη τὸν πατέρα σας, σὲ πολὺ κακὲς ὥρες. Εἶνε πολλοὶ σήμερα μεταξὺ μας, τοὺς ὁποίους ὁ πατέρας σας ἔσωσε τότε, στὴν ἀξέχαστη ἐ-κείνη ἐπιδημία, ποὺ εἶχε πλακώσει τὸν τόπο μας...

Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ εἶχε διαδοθῆ ἀπὸ στόμα σὲ στόμα ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, ὅτι ὁ δόκτωρ Φάουστ ἦταν ἐκεῖ, καὶ ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ συ-νωθῆται γύρω του, γιὰ νὰ τὸν διῆ καὶ νὰ τὸν ἐπευφημήσῃ. Ὁ Φάουστ τοὺς εὐχαρίστησε μὲ μερικά καλὰ λόγια, καὶ ξεμάκρυνε, μαζὺ μὲ τὸν μαθητὴ του.

—Τὶ γλυκειές συγκινήσεις, τοῦ εἶπε ἐκεῖνος, πρέπει νὰ δοκιμάζῃς, ὦ μεγάλε μου δάσκαλε, μὲ τὶς τιμές ποὺ σοὺ κάνει ὁλος αὐτὸς ὁ κό-σμος! Καλότυχος ἐσὺ!... Ὁ πατέρας σὲ δει-χνεὶ στὸ παιδί του, ὁ καθεὶς ρωτᾷει γιὰ σένα καὶ τρέχει γιὰ νὰ σὲ διῆ...

Μὰ ὁ Φάουστ δὲν ἀπάντησε στὸ μαθητὴ του. Μιά πικρὰ θραεὶα τὸν εἶχε κυριεῖσαι ἔξωφανα. Ἐπετάχυνε τὸ ἔημα του, ὡποῦ ἐμαζύκωνε ἀρ-κετὰ ἀπὸ τὸ πλῆθος, καὶ τότε κἀθησε σὲ μιά μεγάλη πέτρα.

Κάρφωσε μελαγχολικὰ ἐμπρὸς του τὸ βλέμμα του κ' ἄρχι-σε νὰ ἀνειροπολῆ τὶς σκληρὲς μέρες τῆς ἐπιδημίας, ποὺ τοῦ εἶ-χαν θυμίσαι τὰ λόγια ποὺ ἀκούσε ἀπὸ τὸν γέρο. Ἐξάφνα, τὸ βλέμμα του πήρε μιά περιεργὴ σκληρότητα.

—Οἱ ἔπαινοι!... εἶπε, σὰν νὰ μονολογοῦσε καὶ σὰν νὰ ἀπαν-τοῦσε συγχρόνως αὐτὸ μαθητὴ του. Πόσες φορές κἀθησα ἐδῶ τότε, κατάνομος, σκατεμένος ἀπὸ τὴν νηστείαν καὶ τὶς προσευ-χές. Καταλαβαίνεις, ἡ νηστείαν καὶ ἡ προσευχὲς ἦσαν τὸ μόνον φάρμακο, μὲ τὸ ὅποιο, πατέρας καὶ γιῖος, παλαίψαμε τότε ἔ-ναντιον τῆς ἐπιδημίας! Στεαύρωνα τὰ χέρια μου, μὲ δάκρυα καὶ στεναγμούς, καὶ νόμιζα πὺς ἔτσι θὰ πετύχαινα ἀπὸ τὸν Κύριο τὸν Οὐρανῶν τὸ τέλος τῆς τρομερῆς ἐκείνης ἀρρώστειας!

Μιά πικρὴ εἰρωνεία γιὰ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ του, ἕναν πικρὸ σαρκάμο ἐῖχαν τὰ λόγια του.

—Α! ἔξακολούθησε. Ἄν μποροῦσες νὰ διαβάσῃς μέσα στὴν καρδιά μου, θὰ ἔβλεπες πόσο λίγο, πατέρας καὶ γιῖος, ἀξίζου-με αὐτὴν τὴ φημὴ!... Ὁ πατέρας μου ἦταν ἕνας τίμιος, μὴ ἀ-σημος ἄνθρωπος, ποὺ εὐσυνειδήτα μελετοῦσε κατὰ τὸ δικὸ του τρόπο τὴν Φύσιν καὶ τὰ θεῖα μουσικὰ τῆς. Συνήθιζε νὰ κλείνειται

μέσα στὸ σκοτεινὸ του ἐργαστήριον κ' ἐκεῖ, ὕστερα ἀπὸ ἀτέ-λειωτες σκευαγές, κατάρθωνε νὰ κἀν τὰ πλῆον ἀντιθετα πράγ-ματα. Τὸ ἕνα φάρμακό του τὸ δνόμαζε «Πυρωμένο λιον-τάρν», τὸ ἄλλο «ἄσπρο κρῖνον». Τὰ ἔσπιγε μέσα στὸ λα-μπικὸ του, ἔπειτα τὰ περνοῦσε ἀπὸ ἕνα χωνευτήρι. Καὶ τότε, παρουσιάζετο τὸ νέο φάρμακο, ποὺ τὸ δνόμαζε «ἐνὰ εὐασσι-λισσα». Αὐτὸ ἦταν τὸ περίφημον γιαιτρικὸ του. Οἱ ἄρρωστοὶ τὸ ἔπαιναν, πέθαιναν, καὶ ὁμως κανεὶς δὲν ρωτοῦσε: «Ἰοῖος γιαιτρεύτηκε;»...

Ἀισθανόταν μιά ἀλλόκοτη διάθεσι νὰ πικρᾶν, νὰ πληγωθῇ, νὰ ταπεινώσῃ τὸν ἑαυτὸ του. Καὶ φώταξε ἔξωλος:

—Καταλαβαίνεις!... Μὲ τὰ ἀπλοῖκα αὐτὰ «ἐκ χειλίσμα-τὰ» μας, κἀναμε περισσότερη φθορὰ ἐμεῖς παρὰ ἡ ἐπιδημία! Ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἔδωσα τὸ δηλητήριο σὲ χιλιάδες ἀνθρώπους. Πε-θαιναν αὐτοὶ, ἐγὼ ὁμως ζῶ ἀκόμη, ἀδιάντροπος φονιάς καὶ μοῦ κἀνουν καὶ ἔμvouci!...

Ἦταν φοβερὰ παραγμένος. Ἐπὶ ἀρκετὴ ὥρα, δὲν ἀνοιξε πειὰ τὸ στόμα του.

Εἶχε ἀρχίσει νὰ σκοτεινιάζῃ. Ὁ ἀέρας εἶχε γίνεϊ ψυχρὸς, ἔ-περτε μιά διαπεραστικὴ θραδὴν ὀμίχλη. Ὁ Φάουστ ἔξακολου-θοῦσε νὰ μένη ἐκεῖ, κρᾶφωμένος στὴ θέσι του, θυσιάζων σὲ θολὸς λογιζομούς, τοὺς ὁποίους ὁ μαθητὴς του δὲν τολμοῦσε νὰ διακοφῇ...

Ἐξάφνα, ἕνα μαῦρον σημεῖον τράβηξε τὴν προσοχὴ του μέσα στὸ μισοσκότεινο. Πρόσεξε περισσότερο καὶ εἶδε πὺς ἦταν ἕνα σκυλί.

—Βλέπεις αὐτὸ τὸ μαῦρον σκυλί, ποὺ γυρίζει ἐκεῖ, ἀνάμεσα στὰ χόρτα; ρώτησε τότε τὸν μαθητὴ του.

—Εἶνε κάμποση ὥρα ποὺ τὸ ἔχω ἴδῃ, ἀπάν-τησε ἐκεῖνος. Μὰ δὲν θέλω, ποῖα σηματοῖα μπορεῖ νὰχῆ...

—Κύτταξέ το καλύτερα, ξαναεἶπε ὁ Φάουστ. Σὰν τί το παίρνεις;

—Μὰ, σὰν ἕνα σκυλί, ποὺ ψάχνει, κατὰ τὴ συνήθειά του, νὰ βρῆ τὰ ἴχνη τοῦ κυρίου του, ἀπάντησε ὁ μαθητὴς μὲ ἀπορία γιὰ τὴν ἐρώ-τησι αὐτὴ τοῦ διδασκάλου του.

—Καὶ ὁμως... ἐπαπέλασε ὁ Φάουστ. Παρα-τηρεῖς ὅτι, ὅσο παύει, μὰς πλησιάζει περισσὸ-τερο;

Πραγματικὰ, μέσα στὸ σούρουπο ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ πυκνῶν, τὸ μαῦρον ἐκεῖνο σκυλί διέγραφε κύκλους γύρω ἀπὸ τὸν Φάουστ καὶ τὸν μαθητὴ του. Καὶ οἱ κύκλοι αὐτοὶ στένευαν ὅσο πήγαιναν.

—Καὶ ἔπειτα, ξαναεἶπε ὁ Φάουστ, γιὰ πρό-σεξε καλύτερα... Δὲν σοῦ φαίνεται πὺς ἀφι-νει πῶς του ἕνα κάποιον φλογερὸ σημάδι;

Μὰ ὁ μαθητὴς δὲν ἔβλεπε τίποτε τέτοιο. Αὐ-τὸς ὁ κύκλος ἦταν ὁρατὸς μονάχα γιὰ τὸν Φάουστ.

Ὁ κύκλος ποὺ διέγραφε τὸ σκυλί, εἶχε γί-νει τώρα πολὺ στενός. Σ' ἕλιγο, πλησίασε. Γιὰ μιά στιγμή, φάνηκε ἀθέσια καὶ φοβι-σμένο. Ἐπειτα ὁμως πήγε ὀδύσια κοντὰ στὸν δόκτορα καὶ θυζόνοντας ἕνα μικρὸ γρυλλισμό, ἀρχισε νὰ σέρνεται στὴν κοιλιά του, νὰ κου-νᾷ τὴν οὐρά του, νὰ τρίβεται ἐπάνω του, σὰν νὰ εἶχε βρῆ τὸν κύριον του. Ὅλα τὰ καμώμα-τὰ τοῦ ἦσαν κοινότητα, σὰν τοῦ πρώτου τυχόντος σκυλοῦ.

—Ἐχεις δίκην, εἶπε τότε ὁ Φάουστ στὸν μαθητὴ του, δὲν βλέ-πω τίποτα τὸ ἰδιαιτερο σ' αὐτὸ τὸ ζῷον. Γελᾷσθαι. Ὡστόσο, θὰ τὸ πάρω μαζὺ μου. Τὸ σκυλί, ὅταν εἶνε καλὰ γυμνασμένο, ἀξί-ζει νὰ τὸ συμπάθησι καὶ ἕνας σοφός...

Ἦταν ἀργὰ παιδί. Σηκώθηκε, γιὰ νὰ γυρίσῃ στὸ ἔρημητήριον του. Ὁ μαθητὴς θάδιζε πλάι του καὶ ὁ σκύλος ἀκολουθοῦσε καὶ ἔ-ποταχτικῶς.

Στὴν ἐξόπορτα τοῦ σπιτιοῦ του, ὁ μαθητὴς χαϊρέθηκε καὶ ἔ-φυγε. Μόλις ὁμως ὁ Φάουστ μπῆκε μαζὺ μὲ τὸ σκύλο στὸ σπου-δαστήριόν του καὶ ἔκλεισε πῶς του τὴν πόρτα, τὸ ζῷον ἀρχισε νὰ κἀν κάτι κινήσεις πολὺ περιεργές. Φανόταν ἐξαιρετικὰ ἀ-νήγους, ἔτρεχε ἐδῶ κ' ἔκει, κάθε τόσο πλησιάζε στὴν κλειστή πόρτα καὶ μυρίζων ἐπιπνοὴ τὸ κατώφλι.

Ὁ Φάουστ τὸ παρακολοῦθοῦσε. Ὁ σκύλος φαινόταν διαρκῶς περισσότερο ἀνήγους. Ἐβγαζε μικρὰ, κοφτὰ οὐρλιαχτὰ, τὰ ὅποια σὲ λίγο ἔγιναν δυνατώτερα. Καὶ ὀδύνα ἔτρεχε πρὸς τὸ κατώφλι, γυρίζε ἔπειτα, ἔφερνε γύρους στὸ δωματίον καὶ τὰ οὐρλιαχτὰ του γίνοντουσαν πιὸ παρασπονιάρικα καὶ, σιγά-σιγά,

